

SPRAWOZDANIA (REPORTS)

Studia Elckie
15 (2013) nr 1

KS. DARIUSZ LIPIEC*

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEGO SYMPOZJUM „CHRISTLICHE IDENTITÄT IN EUROPA AUF DEM PRÜFSTAND. PASTORALTHEOLOGISCHE BEGEGNUNGEN: HORIZONTE UND OPTIONEN” – PRAGA, 19-22 MARCA 2013 R.

W dniach 19-22 marca 2013 r. w Pradze, w centrum duszpasterskim archidiecezji praskiej, odbyło się sympozjum pod hasłem „Christliche Identität in Europa auf dem Prüfstand. Pastoraltheologische Begegnungen: Horizonte und Optionen”, zorganizowane przez dwa stowarzyszenia pastoralistów: PostNetzwerk der mittel-und osteropäischen Pastoraltheologinnen und Pastoraltheologen oraz Konferenz der deutschsprachigen Pastoraltheologen & Pastoraltheologinnen e.V. Celem sympozjum była refleksja nad tożsamością chrześcijańską w aspekcie współczesnych wyzwań w Europie zachodniej i środkowo-wschodniej.

Otwarcia sympozjum dokonali wspólnie: Prokop Brož z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Praskiego, gospodarz miejsca, prof. dr Richard Hartmann, przewodniczący stowarzyszenia pastoralistów obszaru języka niemieckiego, oraz prof. dr Pero Aračić, przewodniczący stowarzyszenia pastoralistów Europy środkowo-wschodniej. Następnie przedstawiona została problematyka tożsamości chrześcijańskiej w różnych krajach europejskich. Komunikaty omawiające stan wiary, praktyk religijnych i życia chrześcijańskiego przedstawili: ks. prof. Wiesław Przygoda z Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Lublinie, dr Ivo Džinić z Wydziału Teologicznego w Dżakowie w Chorwacji, dr Michal Opatrný z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Południowoczeskiego w Czeskich Budziejowicach, prof. dr Jozef Wissink z Uniwersytetu w Tilburgu w Holandii, dr Janos Wildmann z Wyższej Szkoły Teologicznej Johna Wesleya w Budapeszcie, prof. dr Karl Gabriel z Uniwersytetu w Münster w Niemczech, dr Arnd Bünker ze Schweitzerisches Pastoralsoziologisches In-

* Ks. dr hab. Dariusz Lipiec – Katedra Organizacji Duszpasterstwa, Wydział Teologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; e-mail: dlipiec@kul.lublin.pl

stitut w St. Gallen w Szwajcarii, dr Johannes Panhofer z Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Innsbruckiego w Austrii, siostra Magda Burger SSND z Lublany w Słowenii oraz dr Jozef Žuffa z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Trnawie na Słowacji. Wystąpienia prelegentów dały możliwość porównania stanu życia religijnego w krajach, z których pochodzili uczestnicy obrad oraz skłoniły do refleksji nad przyczynami zachodzących zjawisk i sposobów pracy pastoralnej w przyszłości. Pierwszy dzień sympozjum zakończył się kwizem dotyczącym znajomości państw pochodzenia uczestników i Kościoła na tym obszarze.

Drugi dzień obrad rozpoczął referat prof. dr. Karela Skalického z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Południowoczeskiego w Czeskich Budziejowicach zatytułowany *Was ist christliche Identität?* Odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule przedłożenia referent udzielił poddając analizie twórczość K. Rahnera, J. Ratzingera i H. Künga. Jego zdaniem, tożsamość chrześcijańska wyraża się i kształtuje w konfrontacji i ekumenizmie międzywyznaniowym oraz w konfrontacji i dialogu międzyreligijnym. Dużą rolę odgrywa w tym procesie konfrontacja ze współczesnym humanizmem laickim.

Następnie podjęto problematykę kryteriów tożsamości chrześcijańskiej. Uczestnicy usłyszeli dwugłos referentów pochodzących z Europy Wschodniej i Zachodniej. Głos zabrali: prof. dr Josip Baloban z Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Zagrzebskiego w Chorwacji i prof. dr Maria Widl z Wydziału Teologicznego w Erfurcie w Niemczech. Ich wystąpienia pozwoliły dostrzec różnice dotyczące nie tylko uwarunkowań kształtowania się tożsamości chrześcijańskiej na wschodzie i zachodzie Europy, ale także odmiennosc podejścia do tej problematyki przez pastoralistów i duszpasterzy na tym obszarze.

Po południu uczestnicy sympozjum mieli możliwość zapoznania się z inicjatywami pastoralnymi, jakie podejmowane są w Pradze w celu pogłębiania chrześcijańskiej tożsamości. Mogli odwiedzić centrum wspólnotowe Matki Teresy, którego specyfika polega na realizacji duszpasterstwa w dużym osiedlu mieszkaniowym. W ośrodku salezjańskim *Don Bosco* była możliwość przyjrzenia się duszpasterstwu młodzieży w warunkach wielkomijskich. Informacji udzielali i przewodnikami byli duszpasterze i wolontariusze zaangażowani w życie ośrodka. Możliwość zaobserwowania duszpasterstwa akademickiego dała z kolei wizyta w personalnej parafii studenckiej i kościele St. Salvator nieopodal mostu Karola w śródmieściu. Problematykę ekumeniczną można było zgłębiać podczas odwiedzin w siedzibie organizacji pod nazwą Die Ökumenische Akademie Prag e.V. Stowarzyszenie to podejmuje ponadto działalność w takich dziedzinach jak: troska o środowisko naturalne, kultura, polityka, relacje między Kościołem i społeczeństwem, sprawiedliwość społeczna, związki między Wschodem i Zachodem. Ciekawą propozycją okazało się zwiedzanie Pragi w ramach projektu pod nazwą *Pragulic*. Przewodnikiem był bezdomny,

który przedstawił „ciemne” zakątki miasta, gdzie dominuje przestępczość, narkomania itd.

Wieczorem pastorałiści uczestniczyli w koncelebrowanej Mszy św., której przewodniczył greckokatolicki biskup Ladislav Hučko z Pragi. Podczas wspólnej kolacji przedstawił on sytuację kościoła greckokatolickiego w Czechach oraz perspektywy rozwoju duszpasterstwa w tej wspólnocie wierzących.

W trzecim dniu uczestnicy sympozjum zastanawiali się, w czym wyraża się podstawowa posługa pastoralna w życiu wspólnot kościelnych. Na ten temat były przedstawiane po dwa przedłożenia: ze Wschodu i z Zachodu. Problematyka *martyria/credo* została omówiona przez prof. dr Reginę Polak z Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wiedeńskiego i doc. Jaroslava Vokouna z Wydziału Teologicznego z Uniwersytetu Południowoczeskiego w Czeskich Budziejowicach. Prelegentka z Austrii omówiła perspektywy dawania świadectwa chrześcijańskiego oraz rolę i znaczenie wiary w życiu chrześcijan w Europie. Wskazała na walory, słabości i uwarunkowania życia i świadectwa katolików. Z kolei referent z Cech przedstawił tę tematykę z perspektywy protestanckiej; jest on bowiem ewangelikiem.

Kolejny dwugłos dotyczył zagadnienia *diakonia/solidarność kulturowa*. Referentami byli prof. dr Karl Bopp z Wydziału Teologicznego Benediktbeuern w Niemczech i prof. dr Nediljko Ante Ančić z Wydziału Teologii Katolickiej w Splicie w Chorwacji. Przedstawili oni uwarunkowania i perspektywy działalności charytatywnej i duszpasterstwa społecznego w swoich krajach oraz lokalnych wspólnotach kościelnych. Sesję przedpołudniową kończyła problematyka dotycząca liturgii, sakramentów i duchowości. W dwugłosie zagadnienia te omówili prof. dr Johann Pock w Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wiedeńskiego i ks. dr Robert Biel z Tarnowa, z Wydziału Teologicznego Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II. Słuchacze z zainteresowaniem zapoznawali się wyzwaniami stojącymi przed duszpasterstwem sakramentalnym i okolicznościami sprawowania liturgii w Austrii i w Polsce.

Po południu uczestnicy sympozjum mieli możliwość zapoznania się z dziedzictwem i przesłaniem chrześcijańskim Pragi. Zabytki kultury czeskiej są świadectwem rozwoju społecznego w oparciu o etos chrześcijański. Po Mszy św. członkowie stowarzyszenia PosTNetzwerk odbyli spotkanie sprawozdawczo wyborcze. W bieżącym roku upływa kadencja zarządu tej organizacji. Walne zgromadzenie członków przyjęło sprawozdanie z pracy władz stowarzyszenia i w tajnym głosowaniu wybrało nowy-stary zarząd. Przewodniczącym został ponownie prof. Pero Aračić z Chorwacji, jego zastępcą Teresa Kowalczyk z Polski, a sprawami organizacyjnymi będzie kierował Petr Slouk z Czech.

Czwarty dzień sympozjum rozpoczął się dwugłosem dotyczącym problematyki *communio*. Referentami byli: prof. dr Manfred Belok z Wyższej Szkoły Teologicznej w Chur w Szwajcarii oraz ks. dr Krystian Piechaczek,

dyrektor wydziału duszpasterskiego kurii diecezjalnej w Gliwicach. Kolejne wystąpienia miały charakter podsumowujący. Prof. dr Tomáš Halík z Uniwersytetu Karola w Pradze próbował udzielić odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule referatu: *Czy Europa nie ma duszy?* Zwracając uwagę na współczesne uwarunkowania i problemy chrześcijaństwa, wskazał na perspektywy dalszego istnienia i rozwoju wspólnot kościelnych w Europie. Są one źródłem nadziei dla wierzących i duszpasterzy.

W podsumowaniu sympozjum starano się wskazać na wspólne uwarunkowania procesów społeczno-kulturowo-religijnych zachodzących na wschodzie i zachodzie kontynentu. O potrzebie współpracy teologów Europy Wschodniej i Zachodniej mówili: doc. dr Michal Kaplánek z Czeskich Budziejowic, prof. dr Hildegard Wustmans Uniwersytetu w Linzu w Austrii i prof. dr Jozef Wissink z Holandii. Zdaniem prelegentów, współpraca pastoralistów z tych obszarów Europy jest konieczna dla wymiany doświadczeń, zapoznania się z dorobkiem naukowym poszczególnych środowisk uniwersyteckich, a przede wszystkim dla intensyfikowania działalności ewangelizacyjnej. Z tego względu sympozjum należy uznać za udane. Przyczyniło się ono do wzajemnego poznania pastoralistów wschodnio-, środkowo- i zachodnioeuropejskich oraz wzajemnej wymiany doświadczeń i ubogacenia świadectwem Kościołów lokalnych z różnych części kontynentu.